

ת"פ 20197/01/22 - מדינת ישראל נגד יוסף חיים ערגי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 20197-01-22 מדינת ישראל נ' ערגי

בפני בעניין:	כבוד השופטת מרב גרינברג המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד דודי ענבר
נגד הנאשם		יוסף חיים ערגי ע"י ב"כ עוה"ד רן קרויט

גזר דין

1. הנאשם הורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות **גידול סם מסוכן**, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים, התשל"ג-1973, **החזקת כלים לגידול סם** לפי סעיף 10 רישא לפקודה, ו**נטילת חשמל**, לפי סעיף 400 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
2. כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, בתקופה הרלוונטית, בין המועדים 2.9.21 ועד ליום מעצרו, 29.12.21, שכר הנאשם דירה בבניין מגורים בעיר נס ציונה. במהלך תקופת השכירות, במועד שאינו ידוע במדוייק, הקים בעצמו או באמצעות אחר, בדירה, מעבדה לגידול צמחי סם קנבוס, בשלושה חדרים בדירה ובחדר המקלחת התקין מערכת מים התומכת בגידול הסם. לשם כך החזיק ציוד לגידול סם בהיקף נרחב הכולל בין היתר, מזגנים, שנאים, מפוחים, פילטרים ומאווררים. הנאשם חיבר את הדירה באופן פיראטי ללוח החשמל באופן המהווה סכנה בטיחותית, ועל מנת למנוע את גילוי מעשיו ולהתחמק מתשלום חשמל לחברת החשמל. **ביום 29.12.21 גידל הנאשם בדירה 236 שתילי סם במשקל של כ-61 ק"ג**, שווי גרם סם מוערך נע בין 70-100 ₪, וכן נטל חשמל שלא כדין ובמרמה.
3. ביום 7.11.22 הציגו הצדדים הסדר טיעון דיוני, לפיו יודה ויורשע הנאשם בעובדות כתב אישום מתוקן, ויפנה לשירות המבחן לעריכת תסקיר. הצדדים לא הגיעו להסכמות עונשיות.

תסקירי שירות המבחן

4. על פי התסקיר הראשון (26.3.23), הנאשם, בן 26, נעדר עבר פלילי, רווק, טרם מעצרו עבד כשכיר ועצמאי בתחום השיפוצים. הנאשם גדל במסגרת חינוכית דתית, ללא זכאות לבגרות, לא גויס לצה"ל. הנאשם הקים בשותפות עסק להכנת בצק למאפיות שכשל כלכלית וגרם לו להפסדים כספיים משמעותיים.

הנאשם היה עצור כחודש והועבר למעצר בתנאי איזוק לצד פיקוח מעצרים. להתרשמות שירות המבחן טרם מעצרו ניהל קשרים שוליים והחזיק בעמדות מקלות בכל הקשור לצריכת סמים, עוד העריכו שמשתמש בסמים והתנהלותו טרם מעצרו מבטאת נסיגה במצבו. בנוסף התרשמו כי בתקופה זו היה ממוקד במילוי צרכיו המידיים מבלי שהעמיק בבחינת הסיכון הכרוך בכך והשלכות מעשיו. הנאשם שיתף פעולה ושולב בקבוצת עצורי בית. אשר להרגלי צריכת סמים, שיתף הנאשם, כי החל לצרוך סמים קלים בגיל 18 בכמויות שגדלו ועלו בהדרגה, והובילו לשימוש מסיבי ובעל אופי התמכרותי. הנאשם הביע חרטה על מעשיו אך שלל כוונה למכור את הסמים שגידל, כשלטענתו התכוון לגדל סם לשימוש. הנאשם ביטא נכונות לטפל בדפוס השימוש בסם והופנה ליחידה לטיפול בהתמכרויות בעירו, והשתלב בטיפול החל מיום 20.3.23. עוד מסר בדיקות שתן נקיות. שירות המבחן התרשם, כי ההליך הפלילי מהווה עבורו גורם מרתיע ומארגן, ונוכח נכונותו הטיפולית, המלץ על דחיית הדיון כדי לעקוב אחר המשך הטיפול בנאשם.

5. בתסקיר משלים שהתקבל (13.6.23), עלה כי משתף פעולה עם גורמי הטיפול, מגלה תובנה למצבו ושומר על ניקיון מסמים. בנוסף הוצע לנאשם להשתלב בטיפול במסגרת אינטנסיבית כ"מרכז יום" אולם הוא סירב בשל מורכבות מצבו הכלכלי. מתכונת הטיפול בו נתון הנאשם כללה שיחה חד שבועית פרטנית ובדיקות שתן מעקביות. בבואו לגבש המלצה סופית, שקל שירות המבחן את הבעייתיות העולה ממאפייני אישיותו של הנאשם ומנגד את עברו הנקי, שיתוף פעולה בהליך הטיפול והימנעות משימוש בסם. **בסופו של תסקיר, בא שירות המבחן בהמלצה להימנע מלהטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל ולהסתפק בענישה בדרך של עבודות שירות וצו מבחן.**

תמצית הטיעונים לעונש

6. ב"כ המאשימה, עו"ד ליטל שירי, עמדה על הערכים החברתיים שנפגעו, ובהם הנזק לציבור והפגיעה בשלומו ובריאותו. עוד עמדה על הצורך להיאבק בתופעת גידול הסמים והפצתם באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה, ועל נסיבות ביצוע העבירה שכללו תכנון מוקדם ומוקפד ועל חלקו המרכזי בביצועה. לפיכך, עתרה למתחם ענישה הנע בין 24-48 חודשי מאסר בפועל. לטענת המאשימה, עניינו של הנאשם אינו שונה מעניינם של נאשמים נורמטיביים רבים שמעורבים בעבירות גידול סם ממניעים כלכליים. עוד סבורה שההליך הטיפולי שעבר אינו חריג, הנאשם סירב להשתלב בהליך טיפולי משמעותי ומצבו אינו מצדיק חריגה לקולא ממתחם הענישה. בהתחשב בנתוניו, עותרת המאשימה למקמו בתחתית המתחם לצד ענישה נלווית הכוללת קנס משמעותי.

7. ב"כ הנאשם, עו"ד קרויט, ביקש להתחשב בנסיבות הנאשם והמלצת שירות המבחן ולהימנע משליחתו למאסר בפועל. לדבריו, הנאשם לא יכל היה להתחייב להליך טיפול במרכז יום מאחר שנאלץ לעבוד ולעזור בפרנסת משפחתו. עוד הפנה לפסיקה, שבה במקרים דומים, הורו בתי משפט על חריגה ממתחם הענישה. עוד עמד על עברו הנקי, ותקופה ארוכה שהיה נתון בתנאי איזוק.

8. **הנאשם בדברו האחרון** הצר על מעשיו, סיפר כי עבר שנה וחצי של גיהנום וביקש לתת לו הזדמנות להמשיך בטיפול.

מתחם העונש ההולם

9. על ההליך שבפני חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.

10. אין צורך להכביר מילים באשר לחומרת מעשי הנאשם ופגיעתם בערכים המוגנים של בריאות הציבור, שלומו וביטחונו, וחשיפתו לנזקים ישירים ועקיפים הנגרמים כתוצאה מגידול סמים בהיקף נרחב. בית המשפט העליון הדגיש בפסיקותיו הרבות את חומרתן הרבה של עבירות הסמים, גם ביחס לעבירות הנוגעות לסם קנביס, את שכיחותה של תופעת המעבדות לגידול סם ואת החשיבות במיגורה: "**הלכה מושרשת היא שבעבירות של ייצור והפקת סם מסוכן בכמות משמעותית, על הענישה להיות מחמירה ומרתיעה. עבירות כאלו מעוררות צורך בהטלת ענישה ממשית אשר תרתיע עבריינים פוטנציאליים מביצוען. זאת, בין היתר במטרה למגר את מעבדות הסמים הפועלות במדינה, המתפשטות כאש בשדה קוצים**" (ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27.4.2022); ע"פ 2596/18 זנזורי נ' מדינת ישראל (12.8.2018); ע"פ 5807/17 משה דרחי נ' מדינת ישראל (18.6.2018)); עפ"ג (מח' מרכז) 27388-03-20 מדינת ישראל נ' סויסה (14.12.2020). עוד מורה הפסיקה, כי בעבירות גידול סם בהיקף נרחב שומה עלינו לבכר את האינטרס הציבורי והרתעת הרבים על פני נסיבותיו של הנאשם (ע"פ 2194/14 בן שמעון נ' מדינת ישראל (10.9.2014)).

11. מדרג חומרתה של עבירת הגידול נקבע בהתאם לנסיבותיה, כך בין היתר ייבחנו מידת התכנון המוקדם, היקף השתילים, כמות ומשקל הסמים שגדלו והכלים והמשאבים שהושקעו בגידול (ע"פ 8988/16 בן סימון נ' מדינת ישראל (8.3.2017)). בענייננו, הנאשם נטל חלק מרכזי בביצוע העבירות. המעבדה הוקמה בדירה ששכר, ככל הנראה למטרת גידול הסם בה. במהלך מספר חודשים היה הנאשם אחראי על תפעול המעבדה וגידול הסמים, בתקופת פעילות המעבדה הקדיש את זמנו לתפעולה וזה היה מקור פרנסתו. מדובר בהיקף שתילים נכבד, 236 שתילים. לצורך כך צייד את המעבדה בציוד יקר ורב לגידול סם וחיבר את הדירה חיבור פיראטי ללוח החשמל כדי להימנע מתשלום חשמל לחברת החשמל. אניח לטובת הנאשם, כי תקופת גידול הסם הייתה קצרה מתקופת השכירות וכן כי לא פעל לבדו. עם זאת, ביום מעצרו, נמצאו בדירה 61 ק"ג של סם, והנאשם לא נקב בחקירותיו בשמות שותפיו. ברקע מעשיו עמד מניע כלכלי, טענתו בתסקיר כי גידל את הסם לשימושו העצמי ולא התכוון למוכרו אינה מתיישבת עם היקף הגידול, הוצאות כלכליות נכבדות לרכישת ציוד ושכירת דירה ייעודית. אף אם הנאשם עשה באותה עת שימוש בסמים, הרגלי צריכת הסם לא עמדו ברקע מעשיו אלא קשריו השוליים ורצונו לגרוף רווחים קלים מגידול הסם והפצתו. מידת פגיעת מעשיו בערכים המוגנים היא ברף **הבינוני**- בהקשר זה נתתי דעתי לתקופת פעילות המעבדה,

היקף הגידול והסיבה להקמתה.

מדיניות הענישה הנוהגת

12. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות גידול סם קנבוס במעבדה במשקלים דומים מעלה כי מנעד הענישה כולל ברובו עונשי מאסר הנעים בין 24-48 חודשי מאסר:

בע"פ 3398/22 **גמליאל נ' מדינת ישראל** (17.7.2022) נדחה ערעורו של נאשם, שגידל במעבדה שהקים סם קנבוס במשקל של כ-65 ק"ג נטו, ונטל חשמל שלא כדין בשווי של כ-21,000 ₪. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 22-48 חודשי מאסר בפועל. בהתחשב בגילו הצעיר והיעדר עבר פלילי נדון למאסר בן 22 חודשים;

בע"פ 5807/17 **משה דרחי נ' מדינת ישראל** (18.6.2020) נדחה ערעורו של נאשם, שגידל במעבדה שהקים סם במשקל של כ-77 ק"ג נטו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 24-48 חודשי מאסר, נדון למאסר בן 30 חודשים;

בע"פ 871/20 **אברג'יל נ' מדינת ישראל** (30.3.2020) נדחה ערעורו של נאשם שגידל במעבדה סם במשקל 80 ק"ג, לחובתו עבר פלילי כבד שהתיישן, נדון למאסר בן 26 חודשים;

בע"פ 126/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.4.2022) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה בעניין נאשם שהקים מעבדה בה נתפסו 286 שתילים במשקל של כ-63 ק"ג נטו, וגנב חשמל בשווי של למעלה מ-70,000 ₪. כתוצאה ממעשיו נגרם נזק לארון החשמל. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 18-48 חודשי מאסר, וגזר עונשו ל-9 חודשי עבודות שירות תוך סטייה מהמתחם מטעמי שיקום. בית המשפט העליון החמיר עונשו והעמידו על 18 חודשי מאסר בפועל מאחר שלא שוכנע שמדובר בנאשם משוקם;

בת"פ (מח' מרכז) 67338-02-20 **תומר בימרו נ' מדינת ישראל** (23.2.2022) הורשע נאשם בעבירות ייצור והכנת סם קנבוס במעבדה שהקים ובנטילת חשמל, במעבדה נמצא סם במשקל כולל של **82.81** ק"ג. נקבע מתחם ענישה הנע בין 24-48 חודשי מאסר בפועל. הנאשם, בן 29, בעל עבר פלילי לא מכביד, מצוי בהליך טיפולי בשלביו הראשוניים, נדון למאסר בן 24 חודשים;

בת"פ (מח' מרכז) 25458-11-18 **מדינת ישראל נ' ארז אליאב** (19.9.2019) הורשע נאשם, בעל עבר פלילי לא מכביד, בעבירות ייצור והכנת סם קנבוס במעבדה שהקים, ובנטילת חשמל בשווי רב, במעבדה נמצאו 768 שתילי קנבוס במשקל כולל של **80.3** ק"ג. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 22-46 חודשי מאסר, הנאשם נדון למאסר בן 25 חודשים.

בת"פ (מח' מרכז) 17677-04-17 **מדינת ישראל נ' דוכן** (2.11.2017) הורשע נאשם בעבירות ייצור והכנת

סם קנבוס במעבדה שהקים ובנטילת חשמל, במעבדה נמצאו 235 עיצי קנבוס בגדלים שונים ועלי קנבוס מיובשים, בכמות כוללת של **72.8** ק"ג. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 22-46 חודשי מאסר, לחובת הנאשם הרשעה אחת ישנה בעבירות סמים ונשק, נדון למאסר בן 27 חודשים;

בת"פ (מח' מרכז) 19-02-45480 **מדינת ישראל נ' סויסה** (22.1.2020) הורשע נאשם בעבירות ייצור והכנת סם קנבוס במעבדה שהקים ובהחזקת סם שלא לצריכה עצמית, במעבדה נמצא סם במשקל **79.9** ק"ג. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 22-46 חודשי מאסר, והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי, נדון למאסר בן 30 חודשים, הופעל עונש מאסר מותנה במצטבר כך שירצה סך הכל 36 חודשי מאסר;

אשר על כן, לאחר שבחנתי את נסיבות מעשי הנאשם, לרבות חלקו היחסי, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנוהגת, אני קובעת מתחם ענישה הנע בין **22-46 חודשי מאסר בפועל**.

האם יש מקום להעתר לבקשת ההגנה ולאמץ את המלצת שירות המבחן?

13. הנאשם בן 26, ללא עבר פלילי, ניהל אורח חיים דתי, ובתקופה שקדמה להסתבכותו בתיק היה מעורב בחברה שולית, השתמש בסם קנבוס בתדירות גבוהה ואחז בעמדות מקלות ראש בנוגע לצריכת סמים. הנאשם היה שותף בעסק כלכלי שכשל ונותר עם חובות כספיים. השילוב בין הצורך ברווח כספי מיידי ומעורבות בחברה שולית הוביל אותו להקמת מעבדת סמים. הנאשם בחר בפתרון השולי והקל, לא נתן דעתו לסיכון במעשיו ולהשלכותיהם. עם זאת, לאחר מעצרו חל שינוי לטובה בדפוסי התנהלותו וחשיבתו. ניכר כי מעצרו, לראשונה בחייו, גרם לו טלטלה, הנאשם חדל להשתמש בסם וגילה תובנה לפסול במעשיו.

14. הנאשם שיתף פעולה עם גורמי הטיפול, שירות המבחן והיחידה לטיפול בהתמכרויות בעירו, עם זאת לא עבר הליך טיפולי משמעותי ואף סירב להשתלב בהליך טיפולי אינטנסיבי במתכונת "מרכז יום" עקב רצונו להמשיך לעבוד. הנאשם שם בראש מעייניו את רצונו להתפרנס ולסייע למשפחתו, וניסה להתאים את מתכונת ההליך הטיפולי לצרכיו האחרים. תסקירי שירות המבחן חיוביים ומלמדים על הפחתה במידת מסוכנותו, שירות המבחן נימק את המלצתו להמנע מהטלת מאסר בפועל, בעברו הנקי ושיתוף הפעולה עם גורמי הטיפול. אין בכך די.

15. **לאחר שבחנתי את כלל נסיבות הנאשם והמלצות התסקיר מצאתי כי עניינו אינו נופל בגדר מקרי השיקום, ואין בנתוניו כדי לשמש בסיס לחריגה ממתחם העונש ההולם.** לשון סעיף 40ד' לחוק מלמדת, כי לעיתים כאשר "**נאשם השתקם**" או כי "**יש סיכוי של ממש שישתקם**", עשויים שיקולי השיקום לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול (ראו רע"פ 7572/12 **הזייל נ' מדינת ישראל** (23.10.2012)) ואולם, אין די בנאשם המראה נכונות כנה להשתלב בהליך שיקום אלא יש להציג הליך משמעותי המגלה פוטנציאל שיקומי ממשי, תוך קביעה כי הסיכוי לביצוע עבירות נוספות בעתיד הוא נמוך ביותר (ראו ע"פ 1903/13 **עיאשה נ' מדינת ישראל** (14.07.13)). הציפייה היא להליך שיקומי עמוק ומובהק המצדיק להעדיף את הפן השיקומי על פני ענישה הולמת.

16. בשים לב לצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות סמים, מחייבת אותנו הפסיקה לנקוט במשנה זהירות בהפעלת חריג השיקום, ולברור בין המקרים החריגים הכוללים נאשמים שעברו שיקום יוצא דופן, לבין נאשמים, כמו במקרה שלפנינו, שנסיבותיהם טובות אך אינן מצדיקות סטייה לקולא ממתחם הענישה. לכך אוסיף, כי הנאשם מזער את חומרת מעשיו, הוא אמנם נטל אחריות על מעשיו אך טען שגידל את הסמים לשימושם ושלל כוונה למוכרם. הנאשם, כמו מגדלי סמים רבים, רובם אזרחים נורמטיביים, חלקם אף אינם צרכני סמים, תר אחר פתרון זמין להפקת רווח קל ומהיר לתשלום חובות, ואין די בנתונו כדי לשמש בסיס להפעיל חריג השיקום. אדרבה, הפסיקה מבקשת להעביר מסר בעיקר לנאשם ולרבים שכמותו, כי מי שייבחר בקיצורי דרך, סופו שישלם מחיר כבד היה וייתפס בעבירתו. עמד על כך כב' הש' אלרון בע"פ 2139/22 שלום ג'נאח נ' מדינת ישראל (14.7.2022):

"אין להסכים עם מציאות שבה פונים אזרחים מן השורה לשמש כחוליה בשרשרת אספקת הסמים וזאת כדי לגרוף רווח כלכלי "מהיר וקל". ההזדמנות "העסקית" קורצת לאלו שבמצוקה, והם נענים לה אף מתוך מודעות לאיסור שבמעשים, לנזק שייגרם כתוצאה מכך ולמחיר אותו ישלמו היה וייתפסו בעבירתם. משכך, יש צורך בענישה ממשית ואפקטיבית אשר תרתיע עבריינים פוטנציאליים מביצוע עבירות סמים. כך, ענישה מתאימה תעביר את המסר כי ניסיונות הקמת מעבדות סמים בהיקף נרחב - אינן בעלות תוחלת כלכלית".

17. בנסיבות אלו, תוך מתן משקל לשיקולי הרתעת הרבים, אין בידי לקבל את עתירת ההגנה והמלצת שירות המבחן להסתפק בענישה שאינה כוללת מאסר ממש. עם זאת, נסיבותיו ותסקירו החיובי ישמשו טעמים טובים למקמו בתחתית מתחם הענישה.

18. אשר לרכיב הקנס- מעשיו של הנאשם בוצעו ממניע כלכלי, ומחייבים הטלת קנס משמעותי (ראו ע"פ 5515/22 אנריקז נ' מדינת ישראל, 27.3.23). הנאשם גנב חשמל מחברת החשמל ולא נטען כי פעל להשבת חובו. בצד זאת, הנאשם נתון תקופה ארוכה בתנאים מגבילים, מסייע בפרנסת משפחתו ויש מקום להתחשבות בנסיבותיו.

19. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **22 חודשי מאסר** בניכוי ימי מעצרו 30.12.21 - 20.1.22.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירת סמים מסוג פשע.

ג. קנס בסך 8,000 ₪ או 40 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.1.24.

ד. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 15.10.23 עד השעה 10:00 בבית"ר "הדרים". לצורך הבטחת התייצבותו תעמודנה הערביות בהליך המעצר וצו עיכוב יציאה מהארץ. ההפקדה תושב למפקיד עם תחילת מאסרו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

מורה על השמדת הסמים. יתר המוצגים - לשק"ד קצין משטרה.

ניתן היום, כ"ד אלול תשפ"ג, 10 ספטמבר 2023, במעמד הצדדים.